

Dosarul nr. 3ra-442/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. T. Avasiloaie)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, I. Muruianu, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de avocatul Constantin Lazari, în numele și interesele Eleonorei Schmidt/Lupu,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Eleonora Schmidt/Lupu împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea efectuării rectificării înscrierii în Registrul bunurilor imobile,

împotriva deciziei din 20 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 13 mai 2019 reclamanta Eleonora Schmidt/Lupu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Servicii Publice cu privire la anularea răspunsului nr. 01/s-183/19 din 09 aprilie 2019, obligarea efectuării rectificării înscrierii în Registrul bunurilor imobile, apartamentul x, casa nr. x din str. Meleștiu, sect. Botanica, mun. Chișinău, prin radierea dreptului de proprietate asupra bunului imobil cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX al proprietarului XXXXXXXXXXXX Schmidt, a.n. 23 iulie 1923, pașaport pentru persoane fără cetățenie nr. XXXXXXXXXXXX și decedat în anul 2010.

În motivarea acțiunii a invocat că, din cauza înscrierii eronate, de către autoritatea pîrîită, a datelor în Registrul Bunurilor Imobile cu privire la proprietarii apartamentului nominalizat, înscriere ce nu avea la bază niciun temei de fapt sau de drept, reclamanta nu își poate valorifica pe deplin dreptul său de proprietate, cu toate atribuțiile ce decurg din acesta, respectiv posesia, folosința și dispoziția.

În opinia reclamantei, autoritatea pîrîită l-a înregistrat eronat pe soțul său decedat, XXXXXXXXXXXX Schmidt, cetățean al Germaniei, drept coproprietar al apartamentului nr. X, casa nr. X din str. Meleștiu, pe care reclamanta l-a dobîndit în proprietate proprie, prin contractul de schimb nr. xxxx din 24 iunie 2002, dată fiind existența contractului matrimonial din 1996, autentificat notarial, ce conținea prevederi clare că, în cazul căsătoriei lor, se va aplica regimul matrimonial de separare a bunurilor.

Reclamanta a mai indicat drept temei al acțiunii sale și faptul neînregistrării căsătoriei sale cu XXXXXXXXXXXX xxxxxx în Republica Moldova, cât și lipsa acordului acestuia la înregistrarea sa în calitate de coproprietar.

În drept, a invocat dispozițiile art. 1, 4, 7 din Constituția Republicii Moldova, art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 1 din Protocolul adițional la Convenția Europeană, art.1, 3, 14, 16, 17, 24 ale Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000, art. 257, 258 Cod administrativ, art. 439 alin. (1) și (5), art. 440 alin. (1) Codul civil (în vigoare după 01 martie 2019), art. 13 alin. (2) al Legii privind actele de stare civilă, art. 39 alin. (1) al Legii cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998 și Instrucțiunea nr. 112 din 22 iunie 2005 cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor.

Prin hotărârea din 05 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis acțiunea depusă de Eleonora Schmidt/Lupu împotriva Agenției Servicii Publice cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea efectuării rectificării înscrierii din Registrul bunurilor imobile. S-a anulat ca fiind ilegal răspunsul nr. 01/S-183/19 din 09 aprilie 2019 al Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” și s-a dispus obligarea pârtei de a efectua rectificarea înscrierii în Registrul bunurilor imobile xxxxxxxxx, apartamentul nr.x, casa nr. x din str. Meleștiu, sect. Botanica, municipiul Chișinău, prin radierea dreptului de proprietate asupra bunului imobil XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX al lui Schmidt XXXXXXXXXXXX, a.n. xxxxxxxxxx, pașaport pentru persoane fără cetățenie nr. XXXXXXXXXXXX, decedat în 2010 (f.d. 83).

La 10 decembrie 2019 Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” a depus apel împotriva hotărârii din 5 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 1 iulie 2020, a fost casată integral hotărârea din 5 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și a fost emisă o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care acțiunea a fost declarată inadmisibilă.

La 13 iulie 2020, Eleonora Schmidt reprezentată de avocatul Constantin Lazari, a depus recurs împotriva deciziei din 1 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 137-139), iar la 12 august 2020, a prezentat motivarea recursului.

Prin decizia nr. 3ra-882/20 din 21 octombrie 2020 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul depus de Eleonora Schmidt, reprezentată de avocatul Constantin Lazari. S-a casat integral decizia din 1 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Eleonora Schmidt împotriva Agenției Servicii Publice cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea efectuării rectificării înscrierii din Registrul bunurilor imobile, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 20 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

S-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 05 decembrie 2019, pronunțându-se o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de Eleonora Schmidt/Lupu împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea răspunsului și obligarea efectuării rectificării înscrierii din Registrul bunurilor imobile s-a respins.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind neîntemeiată soluția primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii, având în vedere că, la caz, sînt aplicabile prevederile art. 504 alin. (1) și (2), art. 505 alin. (1) lit. a) - d), alin. (2) Cod Civil, ce interzic rectificarea înscrierilor în Registrul Bunurilor Imobile în lipsa consimțămîntului titularului sau a unei hotărîri judecătorești în acest sens.

Raportînd normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de control judiciar a concluzionat asupra legalității refuzului Agenției Servicii Publice de a satisface cerințele reclamantei, dată fiind formularea cererii privind înregistrarea dreptului de proprietate asupra apartamentului litigios din numele ambilor soți (f.d. 61), cît și prezumția legală privind intenția de deviere a soților, în acest caz, de la prevederile contractului matrimonial încheiat.

La 08 februarie 2021, avocatul Constantin Lazari, în numele și în interesele Eleonorei Schmidt/Lupu, a declarat recurs motivat împotriva deciziei din 20 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Pledînd pentru admiterea recursului în sensul declarat, acesta a menționat că soluția instanțelor ierarhic inferioare este pripită, fapt ce rezultă din nedeterminarea naturii juridice a obiectului litigiului, criteriu care presupune prin sine lămurirea corectă și certă a situației de fapt și de drept.

În opinia recurenteii, prin decizia contestată, instanța de apel i-a încălcat dreptul său de proprietate și de acces la justiție.

Pe fond, indică asupra lipsei unei cereri exprese a soțului decedat al reclamantei privind înregistrarea după sine a dreptului de proprietate asupra apartamentului, lipsa acordului acestuia, netranscrierea actului de căsătorie de către autoritățile moldovene, precum și lipsa dosarului succesoral în Moldova pe numele lui XXXXXXXXXXXX xxxx, dar și calitatea de unic moștenitor a recurenteii.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii, prin care acțiunea recurenteii să fie admisă integral.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel, pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 20 ianuarie 2021, fiind notificată recurentului în data de 04 februarie 2021, fapt ce se confirmă prin extrasul anexat la dosar (f.d. 224). Astfel, recursul depus la 08 februarie 2021 este în termen.

La 16 martie 2021, în adresa intimă Agenția Servicii Publice, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă, în termenul acordat de instanță, intimata nu și-a valorificat dreptul procesual indicat.

Examinînd temeiurile invocate în recursul depus de avocatul Constantin Lazari, în numele și interesele Eleonorei Schmidt/Lupu, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar, în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și, în același timp, oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale

procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de avocatul Constantin Lazari, în numele și interesele Eleonorei Schmidt/Lupu.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de avocatul Constantin Lazari, în numele și interesele Eleonorei Schmidt/Lupu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu